

1. seminář OPH II 3. 10. 2018

Témata:

Téma 1)

Opakování látky 1. semestru

Otázky k procvičení látky (viz též program seminářů OPH I):

1. Úvod do soukromého práva, místo občanského práva v soukromém právu. Prameny a normy soukromého práva. Interpretace norem soukromého práva.
2. Zásady soukromého práva, jejich role a význam, Přehled zásad.
3. Právní vztah. Osoby v právním smyslu, osobní práva, statusová práva rodinná. Fyzické osoby.
4. Zastoupení, opatrovnictví. Ochrana osobnosti.
5. Právnícké osoby. Systematika, obecná charakteristika.
6. Právnícké osoby občanského práva – korporace, fundace a ústavy.

Téma 2)

Soukromoprávní vztah: shrnutí a praktické využití konceptu

Příklady k řešení:

1) Soukromoprávní vztah.

Struktura: podoby (modality) a prvky

Na semináři bude – za pomoci znalosti podstaty a struktury institutu soukromoprávního vztahu – řešeno vypracování praktického zadání z oblasti běžné právní praxe (sepis kupní smlouvy, založení právnícké osoby..).

Prvky soukromoprávního vztahu

Prizma vztahu	Abstraktní modelový vztah	Konkrétní společenský vztah
Prvky vztahu	Objektivní právo	Subjektivní právo
Subjekt	Adresát právní normy (Obecná kategorie)	Konkrétní osoba (Individuálně určená)
Objekt (předmět)	Chování osob	Hodnoty §118 OZ-§489n.NOZ
Obsah	Subjektivní práva a povinnosti	Chování osob

Téma 3)

Věci v právním smyslu

Východiska:

OZ 2012 nezná obecný pojem OPV, ergo

- neužívá ani obecného pojmu předmět OPV
- Předmět OPV nahrazen pojmem

věc v právním smyslu (§ 489n.)

- Výjimka terminologická viz např. § 496 odst. 1 (samostatný předmět)

Věc ve smyslu právním = vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí (§489)

- Věcí může být cokoli za splnění podmínek shora

Věc zahrnuje (kritérium specifické pojetí hmoty):

a) Hmotné věci – ovladatelná část vnějšího světa, která má povahu samostatného předmětu (ergo předmět je užší pojem než věc – pouze látka?) - § 496/1

b) Nehmotné věci – práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty - § 496/2

c) Ovladatelné přírodní síly, se kterými se obchoduje, nejsou věci, užití se přiměř. ust. o věcech hmotných - § 497

JH: Definice nerespektuje fyzikální pojetí hmoty (= energie)

Fyzikálně uvázla v empiriokriticismu (konec 19. stol.)

Právně u ABGB 1811

Výjimky z pojmu a základ. členění věci, specifika:

- § 490 „Věc určená k obecnému užívání je veřejný statek“.
- § 491/1: Plod poskytuje věc z **přírozené** povahy (*fructus*)
- § 491/2: Užitky pravidelně poskytuje věc ze své **právní** povahy (např. pohledávka)
- § 492/1: Cena je hodnota vyjádřitelná v penězích (zřejmě užitná, např. kapitalizovaná i směnná, např. obecná, obvyklá)
- § 492/2: Mimořádná cena věci (při náhradě; zvláštní poměry, zvláštní obliba)
- § 493 „Lidské tělo ani jeho části, třebaže byly od těla odděleny, nejsou věci.“ (ale § 112 vlasy nebo pod. části lid. těla.. hledí se na ně (fikce) jako na věc movitou)
- § 494 „Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze“. Srov. čl. 14 SFEU: „...zvířata jako vnímající bytosti...“ JH: Nemůže být T - zřejmě přechodné stadium mezi osobou a věcí (významný rozdíl v pojetí věci mezi NOZ a něm. BGB)
- § 495 Majetek (aktiva), jmění (aktiva i pasiva)
- § 498 „Právo stavby a jiná věcná práva jsou nemovitou věcí.“
- Zastupitelné (§499) *a contrario* nezastupitelné (povaha věci)
- Genericky-specificky určené věci (nedef.)
- Zuživatelné (§ 500) – movité, běžným užitím se spotř.) *a contrario* nezuživatelné
- Hromadná věc (§ 501) „soubor jednotlivých věcí..“)
- Obchodovatelná věc (nedef., užití např. § 497 (viz výše), dále § 1310: zástavou může být věc, s níž lze obchodovat
- Obchodní závod (§ 502) „...organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil..“
- Pobočka (§ 503) část závodu (samostatnost, rozhodnutí podnikatele o tom)-zápis do OR-odštěpný závod-zastupování
- Obchodní tajemství (§ 504) „...skutečnosti..které souvisejí se závodem..“

- Věc dělitelná a nedělitelná (dělitelnost § 505, užití např. §1144n. Oddělení ze spoluvlastnictví a zrušení spoluvl.)
- Součást věci (§ 505n.)
- Příslušenství věci (§ 510n.)
- Příslušenství pozemku (§ 512)
- Příslušenství pohledávky (§513)
- Věc hlavní a věc vedlejší (neodef., viz § 510, 512 – přísl.)
- Cenný papír (§ 514n.) – listina, s níž je spojeno právo..
- Zboží – nedefinováno - užíváno, např. § 1810n. smlouvy se spotřebitelem (prac.def.:obchodovatelné hmotné movité hodnoty) (Pojem Goods srov. Annex I Definitions DCFR – hmotné movité věci – párová kategorie zboží-slужby)
- Podobný význam statek (obecně hodnota), užíváno ve slovním spojení: veřejný statek § 490 či nehmotné statky v PDV
- Služba neužívané v NOZ, pojem užívaný DCFR (Services), nedef. – Annex I, užití komplementární ke Goods. Prac. def.: ocenitelný a obchodovatelný výkon)

Otázky k procvičení látky:

- 1) Je věcí v právním smyslu nerecyklovatelný komunální odpad?
- 2) Je příslušenství věci věcí v právním smyslu? Je součástí věci věcí v právním smyslu?
- 3) Jsou živá zvířata: (a) věcí?; (b) subjektem práv?; (c) předmětem vlastnictví?
- 4) Charakterizujte pojem pán zvířete; srovnajte s pojmem vlastník (§ 1046)
- 5) Určete právní povahu:
 - a. Ložiska štěrkopísku pod povrchem pozemku
 - b. Ložiska uranové rudy pod povrchem pozemku
 - c. Dálnice
 - d. Vozové cesty bez zpevněného povrchu
 - e. Vodovodního řádu, procházejícího pod povrchem pozemku soukromého vlastníka
- 6) Charakterizujte věc, která je v objednávce umělecké agentuře identifikována takto: „Dodejte mi originál obrazu předního moderního autora v ceně do 1 mil. Kč.“

- 7) Je součástí pozemku tráva, vzešlá z osiva osoby odlišné od vlastníka pozemku? Pokuste se najít v textu OZ oporu pro řešení této otázky.
- 8) Pokuste se najít řešení právního režimu stromu, vyrůstajícího na hranici dvou pozemků.
- 9) Je podle Vašeho názoru při prodeji věci s příslušenstvím nutno současně převáděné příslušenstvím popsat samostatně?
- 10) ...

Příklady k řešení:

- 1) Na pozemku ve vlastnictví osoby A byl postaven v roce 2013 stavebníkem A rodinný domek. Posuďte z hlediska pojetí věci a druhu věci pozemek a stavbu před 1.1.2014. Došlo v právním režimu pozemku a stavby ke změně od 1.1.2014?
- 2) (a) Posuďte v návaznosti na příklad 1 z hlediska její právní povahy ruční pumpu umístěnou na studni vykopané v pozemku, avšak nespojenou pevně s pozemkem ani vlastní studnou (roubením a krytem). (b) Měnilo by situaci, kdyby vlastník pozemku a vlastník rodinného domku byly odlišné osoby?
- 3) Prodávající s kupujícím si dohodli předmět písemně uzavřené kupní smlouvy touto formulací: „Motocykl Jawa 350 typ 639“. Po uzavření kupní smlouvy se druhého dne kupující dostavil k převzetí koupeného motocyklu, přičemž zjistil, že prodávající mu připravil k převzetí jiný motocykl, než který si před uzavřením smlouvy prohlédl, a odmítl jej převzít. Prodávající argumentoval, že předmět koupě je v souladu s ujednáním kupní smlouvy. Posuďte, která ze stran je v právu.
- 4) Po uskutečnění koupě, jejíž předmět byl formulován jako „obsah skladu prodejny second-handu“ kupující napadl smlouvu s tvrzením, že počet a kvalita kusů zboží neodpovídá jeho původnímu odhadu a požaduje snížení dohodnuté ceny. Argumentoval, že předmětem prodeje byla suma samostatných věcí a je třeba je znovu samostatně posoudit, což nebylo původně provedeno. Posuďte možnou úspěšnost kupujícího ve sporu.
- 5) Posuďte v návaznosti na předchozí příklad formulaci předmětu kupní smlouvy jako: „...inventář pracovny, nacházející se v místnosti č. 5 ve druhém nadzemním podlaží domu čp. na pozemku st. ... v k.ú. XY, obecXY, specifikovaný v inventárním seznamu, který je přílohou této smlouvy.“ v situaci, kdy po převzetí „inventáře“ kupující namítal jeho neúplnost.
- 6) Po prodeji osobního automobilu se třetí osoba domáhala po nabyvateli vydání hasicího přístroje, rezervního kola a dalších předmětů, které se v době prodeje nacházely v kufru prodávajícího vozu a které převzal kupující s vědomím prodávajícího spolu s vozidlem. Posuďte, zda má třetí osoba právo na vydání uvedených předmětů.
- 7) Vlastník výrobní provozovny po prodeji pozemku s budovou provozovny uplatnil námitku, že předmětem kupní smlouvy nebyly:

- a. Obráběcí stroje, ukotvené pevně v betonové podlaze provozovny, z nichž některé podle tvrzení prodávajícího tento má pronajaty, některé koupil.
 - b. Bojler na teplou vodu v umývárně, který je volně položen na podlaze.
- 8) Posudte právní režim tzv. zařízení staveniště (mobilní toalety, montované stavební buňky, uložené na betonových patkách, zděná ubytovna s betonovými základy dle stavební dokumentace určená pro ubytování stavebních dělníků po dobu stavby..)
- 9) ...

Doplnění zadání vyhrazeno.